

აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტების დასჯადობის ზომიერითი საკითხი (ნაწილი 2)*

ასისტენტ-პროფესორი, სამართლის დოქ. **თემურ ცქიტიშვილი**, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თინათინ წერეთლის სახელობის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი

VI. დანაშაულის ჩადენის ადგილი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში

სისხლის სამართლის ლიტერატურაში გაბატონებული მოსაზრების თანახმად, აბსტრაქტული საფრთხე არის არა ქმედების შემადგენლობით გათვალისწინებული შედეგი, არამედ ქმედების თვისება, ქმედების შემადგენლობის შექმნის საკანონმდებლო მოტივი.⁵¹ თუმცა, ჩნდება კითხვა, აბსტრაქტული საფრთხე აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში ყოველთვის წარმოადგენს ქმედების თვისებას, საფრთხეს, რომელიც ქმედებისგან არ იმიჯნება, თუ შესაძლოა აბსტრაქტული საფრთხე ცალკეულ შემთხვევებში გაიმიჯნოს ქმედებისგან, როგორც ერთგვარი „შედეგი“?

გაბატონებული შეხედულების მიხედვით, ვინაიდან აბსტრაქტული საფრთხე ყოველთვის მხოლოდ ქმედების თვისებად განიხილება, აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში დანაშაულის ჩადენის ადგილად მხოლოდ ქმედების განხორციელების ადგილი შეიძლება იქნას განხილული,⁵² ვინაიდან აბ-

სტრაქტული საფრთხის დელიქტებში, როგორც უშედეგო დელიქტებში, გაბატონებული მოსაზრებით, შედეგის ადგილი არ არსებობს.⁵³ მართალია, სუყველგანობის თეორიის მიხედვით,⁵⁴ რომელიც აერთიანებს ადრე გაბატონებულ ქმედების და შედეგის თეორიებს, დანაშაულის ჩადენის ადგილი არა მხოლოდ ქმედების ადგილია, არამედ დანაშაულებრივი შედეგის დადგომის ადგილიც,⁵⁵ მაგრამ იმისთვის, რომ დანაშაულის ადგილი მხოლოდ ქმედების ადგილით არ განისაზღვროს, შესაძლებელი უნდა იყოს საუბარი განხორციელებული ქმედებით შედეგის გამონვევაზე და თან ისეთ ადგილას, რომელიც არ ემთხვევა ქმედების ადგილს.

ბოლო პერიოდში სისხლის სამართლის ლიტერატურაში განვითარდა შეხედულება, რომელიც გაბატონებული შეხედულებისგან განსხვავებით, აბსტრაქტულ საფრთხეს ქმედების შემადგენლობით გათვალისწინებულ შედეგად განიხილავს⁵⁶ და უშვებს ქმედებისგან აბსტრაქტული საფრთხის გამიჯვნის შესაძლებლობას. ეს კი იმის შესაძლებლობას იძლევა, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში დანაშაულის ადგილი შედეგის ადგილითაც

* ეს სტატია არის გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის ჟურნალის 2022 წლის მე-3 გამოცემაში გამოქვეყნებული სტატიის გაგრძელება.

⁵¹ *Roxin, Claus, Strafrecht, AT, Band I, 2006, S. 338, §10, Rn. 124; Cramer, Peter, Der Vollrauschtatbestand als abstraktes Gefährdungsdelikt, 1962, S. 68-69; Weber, Ulrich, in: Arzt, Gunter/Weber, Ulrich/Heinrich, Bernd/Hilgendorf, Eric (Hrsg.), Strafrecht, Besonderer Teil, Lehrbuch, 2. Auflage, 2009, S. 926, §35. Rn. 44; Heinrich, Bernd, Strafrecht, AT, 3. Aufl., 2012, S. 63, Rn. 164.*

⁵² *Hilgendorf, Eric, Überlegungen zur strafrechtlichen Interpretation des Ubiquitätsprinzips im Zeitalter des Internet, NJW (Neue Juristische Wochenschrift) 1997, 1875; Satzger, Helmut, Die Anwendung des deutschen Strafrechts auf grenzüberschreitende Gefährdungsdelikte, NSTz (Neue Zeitschrift für Strafrecht) 1998, 115. ასევე იხ. მჭედლოშვილი-ჰედრიხი, ქეთევან, დანაშაულის ჩადენის ადგილის*

პრობლემისათვის მედიის სისხლის სამართალში, კრებულიში: აკაკი ლაბარტყავა – 80 წელი, 2013, გვ. 230-241.

⁵³ *Piadena, Martin, Das Verabreden, Auffordern und Anleiten zur Begehung von Straftaten unter Nutzung der Kommunikationsmöglichkeiten des Internets, 2014, S. 253.*

⁵⁴ აღნიშნულ თეორიაზე იხ. *გამყრელიძე, ოთარ*, დანაშაულის ჩადენის ადგილის ცნებისათვის, წიგნში: *გამყრელიძე, ოთარ*, ბრძოლა სამართლებრივი სახელმწიფოსათვის, 1998, გვ. 189-200.

⁵⁵ *Satzger, Helmut, Die Anwendung des deutschen Strafrechts auf grenzüberschreitende Gefährdungsdelikte, NSTz 1998, 113; რაინბახერი, ტობიას*, გერმანული სისხლის სამართლის გამოყენება ინტერნეტში, *DGStz (გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის ჟურნალი) 3/2016, 20.*

⁵⁶ *BGH NSTz 1990, 37.*

განისაზღვროს.⁵⁷ აღნიშნულ მოსაზრებას უჭერს მხარს პატივცემული იუბილარიც.⁵⁸

ავტორთა ერთი ნაწილი, მიუხედავად იმისა, რომ არ გამორიცხავს აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში ქმედების და აბსტრაქტული საფრთხის დროითი და სივრცითი გამიჯვნის შესაძლებლობას, ამავდროულად მიუთითებს იმის შესახებაც, რომ ეს არ უნდა იქნას გაგებული ისე, თითქოს აბსტრაქტული საფრთხე ავტომატურად წარმოადგენდეს დანაშაულებრივ შედეგს.⁵⁹

სისხლის სამართლის ლიტერატურაში და გერმანულ სასამართლო პრაქტიკაში გამოთქმულ მოსაზრებასთან დაკავშირებით, რომ ინტერნეტით და ტელევიზიით აკრძალული მასალის გავრცელებისას დანაშაულის ჩადენის ადგილად ჩაითვალოს არა მხოლოდ მოქმედი პირის მოქმედების ადგილი, არამედ ის ადგილიც, სადაც იქნა აკუსტიკურად და ვიზუალურად აღქმული გადაცემული მასალა (მონაცემები), კრიტიკულად იქნა გაანალიზებული, რომ საკითხის ასეთი გადანაცვების მიხედვით შეუძლებელია საკმარისად გაიმიჯნოს ქმედება და შედეგი და გაივლოს მკაფიო ზღვარი ქმედების და შედეგის ადგილს შორის.⁶⁰ თუმცა, აღნიშნული მოსაზრება, როგორც ჩანს, ეფუძნება შედეგის იმ ვიწრო მატერიალურ განმარტებას, რომლის მიხედვითაც ხდება შედეგიანი და შედეგგარეშე შემადგენლობების გამიჯვნა.

გამოთქმული კრიტიკული შეხედულების თანახმად, საზღვარგარეთ განხორციელებული ქმედებით ქვეყნის შიგნით გამოწვეულ ყველა შედეგს არ შეიძლება ეროვნული სისხლის სამართლის გამოყენება დაეფუძნოს. აღნიშნული მოსაზრებით, ეროვნული

სისხლის სამართლის გამოყენება შეიძლება დაეფუძნოს ისეთ შედეგს, როგორცაა ეროვნული სისხლის სამართლით დაცული სამართლებრივი სიკეთის ხელყოფა ან მისთვის არსებითი საფრთხის შექმნა. ასეთ საფრთხის შექმნაში მოიაზრება კონკრეტული საფრთხის შექმნა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, თუ სახელმწიფო თავის იურისდიქციას გაავრცელებს საზღვარგარეთ განხორციელებულ ისეთ ქმედებაზე, რომელმაც ქვეყნის შიგნით სამართლებრივ სიკეთეს მხოლოდ გენერალური საშიშროება შეუქმნა, რომელიც არ იქნა რეალიზებული ან თუ არ შეიქმნა სიკეთის ხელყოფის ახლოს მყოფი საშიშროება, ამავე თვალსაზრისის მიხედვით, არასაკმარისად გათვალისწინებული დარჩება ჩაურევლობის⁶¹ საერთაშორისო სამართლებრივი პრინციპი.⁶² საერთაშორისო სისხლის სამართალში დაუშვებლად მიიჩნევა ეროვნული იურისდიქციის განუსაზღვრელი განვრცობა. აღნიშნული პრინციპი გულისხმობს სახელმწიფოთა თანასწორობას, სუვერენულ თანასწორობას, რომელიც ასახულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების მე-2 მუხლის 1-ელ აბზაცში.⁶³

აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში შედეგის ადგილის დადგენასთან დაკავშირებით სისხლის სამართლის ლიტერატურაში ასევე გამოითქვა მოსაზრება, რომ საკითხის ასეთი გადანაცვება შეიძლება შეუსაბამოაში იყოს ქმედების შემადგენლობის ცალკეული ნიშნების დასჯადობის განმსაზღვრელ ფუნქციასთან და *ultima ratio* თვალსაზრისთან. გარდა ამისა, ამან შეიძლება გამოიწვიოს ეროვნული სისხლის სამართლის იურისდიქციის არამართებული განვრცობა ინტერნეტში განხორციელებულ ქმედებებზე.⁶⁴ თუმცა, ეს მოსაზრება არ შეიძლება მართებულად ჩაითვალოს, ვინაიდან აქ საქმე ეხება არა ქმედების შემადგენლობის განვრცობას, არამედ აბსტრაქტული საფრთხის

⁵⁷ *Martin, Jörg*, Strafbarkeit grenzüberschreitender Umweltbeeinträchtigungen, Zugleich ein Beitrag zur Gefährdungsdogmatik und zum Umweltvölkerrecht, 1989, S. 85; *Hecker, Bernd*, Tatortbegründung gem. §§3, 9 Abs. 1 Var. 3 StGB durch Eintritt einer objektiven Bedingung der Strafbarkeit?, ZIS (Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik) 5/2011, 400f.

⁵⁸ *Heinrich, Bernd*, Der Erfolgsort beim abstrakten Gefährdungsdelikt, GA (Goltdammer's Archiv für Strafrecht), 1999, 79.

⁵⁹ *Valerius, Brian*, Kultur und Strafrecht, 2011, S. 237.

⁶⁰ *Valerius, Brian*, Anwendbarkeit des deutschen Strafrechts bei Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen im Internet, HRRS (Onlinezeitschrift für Höchststrichterliche Rechtsprechung zum Strafrecht) 4/2016, 187.

⁶¹ ჩაურევლობის პრინციპზე იხ. *ალექსიძე, ლევან*, თანამედროვე საერთაშორისო სამართალი, 1994, გვ. 41-43.

⁶² *Valerius, Brian*, Kultur und Strafrecht, 2011, S. 238.

⁶³ *Ambos, Kai*, Internationales Strafrecht, 3. Auflage, 2011, S. 23, §2 Rn. 2f. გაეროს წესდების მიხედვით სახელმწიფოთა სუვერენული თანასწორობის პრინციპზე იხ. *რაფაეა, მერაბ*, ძალის გამოყენებლობა საერთაშორისო ურთიერთობებში, 1998, გვ. 222.

⁶⁴ *Zimmermann, Frank*, NS-Propaganda im Internet, §86a StGB und deutsches Strafanwendungsrecht, HRRS 11/2015, 443.

დელიქტებისთვის დამახასიათებელი საფრთხის ინტერპრეტაციას, რა დროსაც მხედველობაში მიიღება თვითონ დანაშაულის ბუნება და ქმედების შემადგენლობის თავისებურება. გასათვალისწინებელია, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტები ერთ-ერთი სახეა საფრთხის დელიქტების, მაგრამ თვით აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებიც შეიძლება გარკვეული ნიშნის მიხედვით კლასიფიკაციას დაექვემდებაროს.

გაბატონებული შეხედულებისგან განსხვავებული თანამედროვე შეხედულება, რომელიც შესაძლებლობას იძლევა აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში დანაშაულის ჩადენის ადგილი არა მხოლოდ ქმედების ადგილით, არამედ იმ ადგილითაც განისაზღვროს, სადაც აბსტრაქტული საფრთხე შეიქმნა, განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ეკოლოგიურ⁶⁵ და იმ დანაშაულებთან მიმართებით, რომელთა ჩადენაც შესაძლებელია თანამედროვე მედიასაშუალებების გამოყენებით. ასეთია მაგალითად, პორნოგრაფიული მასალის გავრცელება (საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 255-ე მუხლი⁶⁶) ინტერნეტის საშუალებით ან სსკ-ის 317-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული – მონოდება სახელმწიფო წყობილების ძალადობით შეცვლისკენ. ასეთი მონოდება შეიძლება განხორციელდეს საჯარო სივრცეში, მაგრამ საჯარო ადგილად ითვლება არა მხოლოდ ის ადგილი, სადაც იმართება დემონსტრაცია, არამედ საჯარო ადგილად ასევე ითვლება ინტერნეტი.⁶⁷ სახელმწიფო წყობილების ძალადობით შეცვლასთან დაკავშირებით მონოდება ინტერნეტის საშუალებით შეიძლება სხვა სახელმწიფოდან განხორციელდეს, როცა მონოდებელი ფიზიკურად ქვეყნის შიგნით არ იმყოფება. სხვა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე განხორციელებულმა ქმედებამ კი საფრთხე შეიძლება ქვეყნის შიგნით შექმნას. თუ დანაშაულის ჩადენის ადგილად მხოლოდ ქმედების განხორციელების ადგილს ჩავთვლით, ამან შეიძლება საფრთხე შექმნას მართლწესრიგის ეფექტურად დაცვას და

მართლმსაჯულების განხორციელებას, ვინაიდან საზღვარგარეთ განხორციელებულ დანაშაულთა დასჯადობა დანაშაულის სიმძიმესაც უკავშირდება (სსკ-ის მე-5 მუხლი). გარდა ამისა, სხვა ქვეყნის კანონმდებლობით შეიძლება არც იყოს გათვალისწინებული ზოგიერთი ქმედებისთვის პასუხისმგებლობა. როცა საქმე ეხება სახელმწიფო წყობილების ძალადობით შეცვლისკენ მონოდებას და მის დასჯადობას ქართული კანონმდებლობით, მხედველობაში მიიღება ისიც, თუ რომელი ქვეყნის სახელმწიფო წყობილებაზეა საუბარი, ვინაიდან ასეთ მითითებას მკაფიოდ შეიცავს სსკ-ის 317-ე მუხლის დისპოზიცია. ანალოგიურად შეიძლება იყოს ფორმულირებული სხვა ქვეყნის სსკ-ის შესაბამისი მუხლიც, ვინაიდან როცა საქმე ეხება არა ადამიანური სიკეთების, არამედ სახელმწიფო ინტერესების დაცვას, ნებისმიერი სახელმწიფოსთვის უმთავრესი საკუთარი სახელმწიფო ინტერესების დაცვაა, რაც ლოგიკურიც არის.⁶⁸ საქართველოს კანონმდებლობა უშვებს ისეთი ქმედების დასჯადობასაც, რომელიც საზღვარგარეთ განხორციელდა და არ არის დასჯადი იმ ქვეყნის კანონმდებლობით სადაც ის ჩადენილია, მაგრამ მხედველობაში მიიღება როგორც დანაშაულის სიმძიმე, ისე დანაშაულის ჩადენის მოქალაქეობაც, აგრეთვე ის, არის თუ არა დანაშაული მიმართული საქართველოს ინტერესების წინააღმდეგ (სსკ-ის მე-5 მუხლი).

როდესაც საქმე ეხება მედიასაშუალებების გამოყენებით გარკვეული ქმედების განხორციელებას, მნიშვნელოვანია, არა მხოლოდ ქმედების ობიექტური შემადგენლობის ნიშნების დადგენა, არამედ ასევე სუბიექტური მომენტის გათვალისწინება და იმის დადგენა, თუ რამდენად აცნობიერებდა მოქმედი პირი მისი ქმედების მნიშვნელობას, როგორი სუბიექტური დამოკიდებულება ჰქონდა ობიექტური შემადგენლობით გათვალისწინებულ გარემოებებთან დაკავშირებით. შეიძლება კონკრეტული პირის საუბარი ქვეყნის გარეთ, რომელიც სახელმწიფო ხელისუფლების თუნდაც ძალადობით

⁶⁵ მოცემულ შემთხვევაში მხედველობაშია მდინარის დაბინძურების შემთხვევა, როცა წყლის დაბინძურების შედეგად საფრთხე იქმნება სხვა სახელმწიფოშიც. *Tiedemann, Klaus/Kindhäuser, Urs, Umweltstrafrecht-Bewahrung oder Reform? NSTZ 1988, 346.*

⁶⁶ შემდგომში შემოკლებულია, როგორც სსკ.

⁶⁷ *რაინბახერი, ტობიას*, გერმანული სისხლის სამართლის გამოყენება ინტერნეტში, *DGStZ 3/2016, 19.*

⁶⁸ გამოთქმული მოსაზრების თანახმად, არსებობს დელიქტები, რომლებიც ქვეყნის შიგნით განხორციელებას მოითხოვენ. აღნიშნულთან დაკავშირებით იხ. *Zimmermann, Frank, NS-Propaganda im Internet, §86a StGB und deutsches Strafanwendungsrecht, HRRS 11/2015, 441.* თუმცა, ზოგჯერ, აღნიშნული საკითხიც იმაზეა დამოკიდებული, თუ როგორ იქნება გადაჭრილი დასჯადობასთან დაკავშირებული ცალკეული საკითხები.

შეცვლის აუცილებლობას ეხება, აღნიშნულ პირთან შეუთანხმებლად მედიასაშუალებების გამოყენებით გადაიღონ და გაავრცელონ ინტერნეტში, რაც მასალას ხელმისაწვდომს ხდის მრავალი ადამიანისთვის და შეიცავს სსკ-ის 317-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის გარკვეულ ნიშნებს, მაგრამ რეალურად ეს არ შეიძლება ჩაითვალოს დასახელებული დანაშაულის განხორციელებად. დანაშაული მხოლოდ მაშინ უნდა იქნას მიჩნეული განხორციელებულად, თუ მოსაუბრე მონოდების შემცველ მონაცემებს თვითონ, გამიზნულად გაავრცელებს ინტერნეტით, რომელსაც ექნება ქვეყნის შიგნით საჯარო შეკრების დროს განხორციელებული მონოდების ეფექტი და მნიშვნელობა. მონოდება გულისხმობს მხოლოდ განზრახ ქმედებას და გამორიცხავს გაუფრთხილებლობას. ინტერნეტით მონოდების შემცველი მონაცემების (ჩანაწერის) გავრცელება შეიძლება განხორციელოს არა მხოლოდ იმან, ვინც მოუწოდებს, არამედ სხვა პირმაც, მაგრამ ასეთ დროს ქმედება (გავრცელება) ხორციელდება მონოდებელთან შეთანხმებით, რაც ასევე ქმნის დასჯადობის საფუძველს. მოცემულ შემთხვევაში მონოდებელი ისევე ამსრულებლად რჩება, ხოლო ის, ვინც მასთან შეთანხმებით მონოდების შემცველი ჩანაწერი ინტერნეტით გაავრცელა, შეიძლება მიჩნეულ იქნას თანამონაწილედ (დამხმარედ).

განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით ჩნდება კითხვა, როგორ უნდა გადაწყდეს საკითხი მაშინ, როცა საზღვარგარეთ მყოფი პირის ქმედების ამსახველ მასალას, რომელიც დასჯადი ქმედების ობიექტური შემადგენლობის ნიშნებს შეიცავს, სხვა პირი ატვირთავს ინტერნეტში უშუალოდ მოქმედი პირისგან დაუკითხავად და აღნიშნული მასალა ხელმისაწვდომია ფართო საზოგადოებისთვის? ასეთ დროს იმ პირის ქმედება, რომელიც გავრცელებულ მასალაშია ასახული, ვერ აკმაყოფილებს ქმედების სუბიექტური შემადგენლობისთვის (განზრახვა) ნაყენებულ მოთხოვნას, რის გამოც შეუძლებელი იქნება განზრახვი მოქმედებით ჩადენილი დასჯადი ქმედების შემადგენლობის კონსტრუირება. თუმცა, ჩნდება კითხვა, ხომ არ შეიძლება საკითხი გადაწყდეს უმოქმედობითი დანაშაულის ანალოგიით მაშინ, როცა შესაძლებელია ინტერნეტში ატვირთული მასალის ნაშლა და ეს არ იქნა განხორციელებული.⁶⁹

⁶⁹ რაინბახერი, ტობიას, გერმანული სისხლის სამართლის გამოყენება ინტერნეტში, DGStZ 3/2016, 22.

მოცემულ შემთხვევაში მხედველობაშია მისაღები ისიც, თუ ვის ინტერნეტგვერდზე მოხდა მასალის ატვირთვა, ვინაიდან პირს პასუხისმგებლობა ვერ დაეკისრება სხვისი ინტერნეტგვერდიდან მასალის არნაშლის გამო. პასუხისმგებლობის საკითხი მხოლოდ მაშინ შეიძლება დადგეს დღის წესრიგში, თუ პირი თავს იკავებს საკუთარი ინტერნეტგვერდიდან სხვის მიერ ატვირთული მასალის ნაშლისგან, როცა შესაძლებელია ინტერნეტში ატვირთული მასალის ნაშლა და ხდება ასეთი მოქმედებისგან თავის შეკავება.

ინტერნეტი რომ შეიძლება წარმოადგენდეს დანაშაულის ჩადენის ადგილს და შეიძლება გამოყენებულ იქნას დანაშაულის ჩასადენად ეს არც იწვევს კითხვას თანამედროვე ეპოქაში, ვინაიდან ამაზე მიუთითებს საქართველოს სსკ-ში არსებული არაერთი მუხლი, აგრეთვე 157¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილი, რომელშიც საუბარია პირადი ცხოვრების საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გავრცელებაზე სხვადასხვა საშუალებით და, მათ შორის, ინტერნეტის მეშვეობით.

როდესაც დანაშაული ინტერნეტის გამოყენებით არის ჩადენილი, კამათის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს საკითხი იმასთან დაკავშირებით, ასეთ დროს დანაშაულის ჩადენის ადგილი უნდა განისაზღვროს თუ არა მოქმედი პირის სხეულებრივი ადგილმდებარეობით. აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით სხვადასხვა მოსაზრებაა გამოთქმული, რომელთაგან ერთ-ერთი შეხედულებით, მხედველობაში შეიძლება მიღებულ იქნას სერვერის განთავსების ადგილი. აღნიშნული მოსაზრება მართებულად არის გაკრიტიკებული.⁷⁰ გასაზიარებელია მოსაზრება, რომელიც ითვალისწინებს როგორც მოქმედი პირის სხეულებრივი მოქმედების ადგილს, ისე დასჯადი ქმედების შემადგენლობას⁷¹ და იმას, თუ რამდენად შესაძლებელია საზღვარგარეთ მყოფი პირის ქმედებამ საფრთხე შექმნას ქვეყნის შიგნით (სხვა ქვეყანაში, სადაც მოქმედი პირი ფიზიკურად არ იმყოფებოდა). მიუხედავად იმისა, რომ ფორმალურ დანაშაულებში შესაძლებელი ხდება ერთგვარ შედეგზე საუბარი, რომელიც ქმე-

⁷⁰ რაინბახერი, ტობიას, გერმანული სისხლის სამართლის გამოყენება ინტერნეტში, DGStZ 3/2016, 22.

⁷¹ აღნიშნულ შეხედულებაზე იხ. რაინბახერი, ტობიას, გერმანული სისხლის სამართლის გამოყენება ინტერნეტში, DGStZ 3/2016, 23.

დებისგან იმიჯნება და შეიძლება დადგეს იმ ტერიტორიაზე, სადაც ქმედება არ განხორციელებულა, ლიტერატურაში მიუთითებენ შედეგის დადგომის ადგილის მიხედვით დასჯადობის საკითხის გადაწყვეტასთან დაკავშირებით დამატებით კრიტერიუმებზეც. ესენია, მოქმედი პირის მოქალაქეობა⁷² და საცხოვრებელი ადგილი, მოქმედი პირის გამიზნული მოქმედება და თუ საქმე ეხება ტექსტობრივი მონაცემების გავრცელებას, მაშინ ენაც,⁷³ რომელზეც იქნა გავრცელებული მასალა შედგენილი, ვინაიდან ენობრივმა ფაქტორმა შეიძლება განხორციელებული ქმედების აღქმადობა ვერ უზრუნველყოს.

მიუხედავად ზოგიერთ აბსტრაქტულ საფრთხის დელიქტში ქმედებისგან აბსტრაქტული საფრთხის გამიჯვნის შესაძლებლობისა და აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტის ქმედების შემადგენლობით გათვალისწინებულ „შედეგად“ მიჩნევისა, აქ საქმე არ ეხება ისეთ „შედეგს“, რომელიც არის იმ შედეგის ეკვივალენტური, რომლითაც ხდება შედეგიანი და უშედეგო დელიქტების ერთმანეთისგან გამიჯვნა. შესაბამისად, აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტები საბოლოოდ მაინც უშედეგო დანაშაულად უნდა განვიხილოთ⁷⁴, სადაც არ ხდება მიზეზობრივი კავშირის დადგენა.

⁷² მოქალაქეობის კრიტერიუმის გათვალისწინების შესახებ მსჯელობა ასევე იხ. *Valerius, Brian, Anwendbarkeit des deutschen Strafrechts bei Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen im Internet, HRRS 4/2016, 189*. ავტორი გამოთქვამს მოსაზრებას, რომ ირონიული იქნება თუ მოხდება ინტერნეტით სამართლებრივად ექსტრემისტული შეხედულებების გავრცელების წინააღმდეგ ბრძოლა ადამიანთა რელიგიის, კანის ფერის და მოქალაქეობის გათვალისწინების გარეშე და არ იქნება სხვა სახელმწიფოს მართლწესრიგი მხედველობაში მიღებული. *Valerius, Brian, Kultur und Strafrecht, 2011, S. 241*. თუმცა, საკითხის გადაწყვეტის დროს ადამიანთა კანის ფერის გათვალისწინებაზე მითითების მართებულობა მეტად საკამათოა კონსტიტუციურსამართლებრივი თვალსაზრისით.

⁷³ *რაინბახერი, ტობიას*, გერმანული სისხლის სამართლის გამოყენება ინტერნეტში, *DGSiZ 3/2016, 28*.

⁷⁴ *ჰაინრიხი, ბერნდ*, შედეგის განხორციელების ადგილი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში, წიგნში: *ოთარ გამყრელიძე 80*, საიუბილეო სამეცნიერო კრებული, 2016, გვ. 328.

VII. აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტების სუბიექტური შემადგენლობის საკითხი

როგორც ცნობილია, დანაშაული ხორციელდება განზრახ ან გაუფრთხილებლობით. დასჯადი ქმედების სუბიექტური შემადგენლობის ფარგლებში უნდა დადგინდეს დანაშაული სუბიექტური თვალსაზრისით თუ როგორ იქნა განხორციელებული, ვინაიდან განზრახვა და გაუფრთხილებლობა რიგ შემთხვევებში მონაწილეობს უმართლობის ტიპის განსაზღვრაში, ქმედების საკანონმდებლო შემადგენლობის ფორმირებაში. თუმცა, ჩნდება კითხვა, განზრახვასთან და გაუფრთხილებლობასთან დაკავშირებით აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტები ხომ არ გამოირჩევა რაიმე თავისებურებით. როგორც განზრახვა, ისე გაუფრთხილებლობა იყოფა სახეებად. შესაბამისად, ჩნდება კითხვა, არის თუ არა შესაძლებელი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტების განხორციელება განზრახვის და გაუფრთხილებლობის ნებისმიერი სახით.

პირდაპირი განზრახვით აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტების განხორციელების შესაძლებლობა სისხლის სამართლის ლიტერატურაში არ არის საკამათო. პირდაპირი განზრახვა გულისხმობს შესაბამის კოგნიტურ და ვოლუნტატურ ელემენტებს, ქმედების შემადგენლობის ნიშნებთან მიმართებით ცოდნის და სურვილის სახით.⁷⁵ თუ შედეგიან დელიქტებში აღნიშნული ელემენტები დგინდება როგორც ქმედების, ისე შედეგის მიმართ, აბსტრაქტული საფრთხის, უშედეგო დელიქტებში აღნიშნული ნიშნები დგინდება ქმედების მიმართ.⁷⁶ თუმცა, თუ გავიზიარებთ სისხლის სამართლის ლიტერატურაში გამოთქმულ მოსაზრებას, რომელიც ცალკეულ შემთხვევებში არ გამოორციხავს ქმედებისგან აბსტრაქტული საფრთხის გამიჯვნის და ქმედების შემადგენლობის ნიშნად მისი განხილვის შესაძლებლობას, განზრახვის დადგენის დროს ასეთ შემთხვევებში გასათვალისწინებელი

⁷⁵ ერთ-ერთი განსაზღვრების მიხედვით, განზრახვა ზოგადად განიმარტება როგორც ცოდნა და ნებელობა. *Eisele, Jörg*, in: *Baumann, Jürgen/Weber, Ulrich/Mitsch, Wolfgang/Eisele, Jörg* (Hrsg.), *Strafrecht, Allgemeiner Teil, Lehrbuch*, 12. Auflage, 2016, S. 249, §11 Rn. 7.

⁷⁶ *Hilgendorf, Eric*, in: *Arzt, Gunter/Weber, Ulrich/Heinrich, Bernd/Hilgendorf, Eric* (Hrsg.), *Strafrecht, BT, Lehrbuch*, 4. Auflage, 2021, S. 922, § 35. Rn. 99.

შეიძლება გახდეს არა მხოლოდ ქმედების, არამედ ქმედებისგან განცალკევებადი საფრთხის მიმართ დამოკიდებულების საკითხიც.

მაშინ როცა, პირდაპირი განზრახვის საკითხი არ არის საკამათო, აზრთა სხვაობას ინვეს არაპირდაპირი განზრახვით აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტის განხორციელების შესაძლებლობა. ავტორთა ერთი ნაწილი თვლის, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტი მხოლოდ პირდაპირი განზრახვით ხორციელდება, ვინაიდან არაპირდაპირი განზრახვა არ მიესადაგება აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებს. არაპირდაპირი განზრახვა გულისხმობს იმის „დაშვებას“, რომ განხორციელებულ ქმედებას შეიძლება მოჰყვეს მართლსაწინააღმდეგო შედეგი. ხოლო „დაშვება“ არის სრულიად განსაზღვრული შინაარსის მატარებელი ტერმინი, რომელიც შეიძლება მიესადაგოს მართლსაწინააღმდეგო შედეგს,⁷⁷ რომელიც არ არის დამახასიათებელი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებისთვის. ავტორთა მეორე ნაწილი კი, უშვებს არაპირდაპირი განზრახვის შესაძლებლობას აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში.⁷⁸ აღნიშნული ავტორები თვლიან, რომ არაპირდაპირი განზრახვის შემთხვევაში ბოროტმოქმედი შეიძლება უშვებდეს საკუთ-

რივ იმ ქმედების განხორციელების შესაძლებლობას, რომელიც აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტად განიხილება.⁷⁹ თუმცა, თუ გავითვალისწინებთ სისხლის სამართლის მეცნიერებაში განვითარებულ შეხედულებას, რომელიც აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტების ცალკეულ შემთხვევებში არ გამოორიცხავს ქმედებისგან საფრთხის გამიჯვნის შესაძლებლობას, შეიძლება სიტყვა „დაშვება“ ცალკეულ შემთხვევებში აბსტრაქტულ საფრთხესაც მივუსადაგოთ. მიუხედავად იმისა, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში რიგ შემთხვევებში რთულია არაპირდაპირი განზრახვით მოქმედების მტკიცება, არასწორი იქნებოდა აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში არაპირდაპირი განზრახვის გენერალური გამოორიცხვა.

გაუფრთხილებლობისთვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, როგორც წესი, ეფუძნება დამდგარ მართლსაწინააღმდეგო შედეგს. ამაზე მეტყველებს ის, რომ გაუფრთხილებლობით დანაშაულს არ გააჩნია მომზადების და მცდელობის სტადია. აქედან გამომდინარე სისხლის სამართლის ლიტერატურაში გამოითქვა მოსაზრება, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტები მხოლოდ განზრახ შეიძლება განხორციელდეს.⁸⁰ თუმცა, აღნიშნული მოსაზრება არ არის გასაზიარებელი პირველ რიგში იმის გამო, რომ ქართული სსკ ითვალისწინებს გაუფრთხილებლობით აბსტრაქტულ საფრთხის დელიქტებს (სსკ-ის 241-ე, 242-ე მუხლები). მოქმედ ქართულ სსკ-ში გაუფრთხილებლობით აბსტრაქტულ საფრთხის დელიქტთა შემადგენლობები არც ისე მრავალრიცხოვანია. კანონმდებელი მხოლოდ გაუფრთხილებლობითი ქმედებისთვის (შედეგის გარეშე) დასჯადობას იშვიათ შემთხვევაში მიმართავს, რამეთუ გაუფრთხილებლობითი ქმედება, განზრახვასთან შედარებით, ნაკლებ უმართლობას გულისხმობს, მაგრამ გასათვალისწინებელია ის, რომ ტექნიკის განვითარების პარალელურად, თანამედროვე ეპოქაში სულ უფრო იზრდება გაუფრთხილებლობით მეტად საზიანო მძიმე

⁷⁷ უგრეხელიძე, მინდია, ბრალი საფრთხის დელიქტებში, 1982, გვ. 16.

⁷⁸ გერმანულ სისხლის სამართლის ლიტერატურაშიც არ გამოორიცხავენ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტის არაპირდაპირი განზრახვით განხორციელების შესაძლებლობას. მაგალითად, გერმანიის სსკ-ის 315d პარაგრაფის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ ქმედებასთან მიმართებით – აკრძალული ავტორბოლა. *Lackner, Karl/Kühl, Kristian/Heger, Martin, Strafgesetzbuch, Kommentar, 29. Auflage, 2018, §315d Rn. 6.* თუმცა მიუთითებენ იმასაც, რომ დამნაშავეს არაპირდაპირი განზრახვით დამოკიდებულება შეიძლება ჰქონდეს ქმედების აკრძალვასთან დაკავშირებით. ხოლო რაც შეეხება თვითონ შემადგენლობით გათვალისწინებულ ქმედებას (ავტორბოლის ჩატარება, მასში მონაწილეობა), არაპირდაპირი განზრახვით პრაქტიკულად რთული წარმოსადგენია. *Fischer, Thomas, Strafgesetzbuch, Kommentar, 68. Auflage, 2021, §315d Rn. 19; Pegel, Christian, in: Joecks, Wolfgang/Miebach, Klaus (Hrsg.), Münchener Kommentar zum Strafgesetzbuch, 3. Auflage, 2019, Band 5, §315d Rn. 27.* ხოლო ზოგიერთ აბსტრაქტულ საფრთხის დელიქტთან მიმართებით მხოლოდ პირდაპირი განზრახვით მოქმედებას უშვებენ და უარყოფენ არაპირდაპირი განზრახვის შესაძლებლობას დანაშაულის ბუნების და ქმედების შემადგენლობის, ნორმის დისპოზიციის გათვალისწინებით. *Fischer, Thomas, Strafgesetzbuch, Kommentar, 68. Auflage, 2021, §323b Rn. 4.*

⁷⁹ *Макашвили, Владимир, Понятие умысла в уголовном праве, «Мацне», 6/1966, 81.*

⁸⁰ *თოდუა, ნონა, საფრთხის შემქმნელი დანაშაულები საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მიხედვით, მართლმსაჯულება და კანონი, 2(3)/2007, 154; მამულაშვილი, გოჩა, წიგნში: მამულაშვილი, გოჩა (რედ.), სისხლის სამართლის კერძო ნაწილი, წიგნი I, მე-5 გამოცემა, 2014, გვ. 149.*

შედეგების გამონევის შესაძლებლობა, რის გამოც გაუფრთხილებლობითი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტების დასჯადობის სრული გამორიცხვა არ იქნებოდა მართებული.

მაშინ როცა ცნობილია გაუფრთხილებლობითი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტების არსებობა, საკითხავია, არის თუ არა შესაძლებელი მისი განხორციელება როგორც თვითიმედოვნებით, ისე დაუდევრობით. ავტორთა ერთი ნაწილი მიიჩნევს, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტები შეიძლება განხორციელდეს არა თვითიმედოვნებით,⁸¹ არამედ დაუდევრობით,⁸² რაც საკამათოა, ვინაიდან გაუფრთხილებლობითი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტები, რომლებიც ქართულ სსკ-შია მოცემული (ზემოთ დასახელებული შემადგენლობები), არ გამორიცხავს დანაშაულის ჩადენის შესაძლებლობას თვითიმედოვნებითაც.

VIII. მიზნით დაფუძნებული საფრთხის დელიქტები

მიზნით დაფუძნებული საფრთხის დელიქტები სხვა სახის საფრთხის დელიქტებისგან იმით განსხვავდება, რომ უმართლობას მიზანი აფუძნებს. მიზნით დაფუძნებულ დელიქტებში სუბიექტური ნიშნები სჭარბობს ობიექტურს,⁸³ დამნაშავეს გამიზნული აქვს ისეთი შედეგის მიღწევა, რომელიც სცდება ქმედების ობიექტურ შემადგენლობას. გამიზნული შედეგის დადგენა ხდება არა ობიექტურ შემადგენლობაში, არამედ სუბიექტურში.⁸⁴ ქმედების შემადგენლობა განხორციელებულია ბოროტ-მოქმედის მიერ გამიზნული შედეგის მიღწევამდე.

მიზნით დაფუძნებული დელიქტებიდან ყველაზე გავრცელებული და ცნობილია ქურდობა,

სადაც სხვისი მოძრავი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზანი აფუძნებს უმართლობას.⁸⁵ სისხლის სამართლის ლიტერატურაში აზრთა სხვაობა არსებობს იმასთან დაკავშირებით, ქურდობა შედეგიანი დელიქტია თუ შედეგგარეშე დანაშაული. მიუხედავად იმისა, რომ სხვისი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრება მხოლოდ გამიზნულ შედეგად განიხილება ქმედების სუბიექტური შემადგენლობის ფარგლებში, ავტორთა ერთი ნაწილი ქურდობის დროს შედეგად განიხილავს სხვისი ნივთის მისაკუთრის მფლობელობიდან გასვლას,⁸⁶ საკუთრების უფლების დარღვევას.⁸⁷ ავტორთა მეორე ნაწილი კი ქურდობას მისაკუთრებას არა შედეგიან, არამედ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებს,⁸⁸ რაც მართებულად უნდა ჩაითვალოს, ვინაიდან ქურდობის მუხლით ქმედების დასაკვალიფიცირებლად მოსამართლეს არ მოეთხოვება ქურდობის შედეგად სამართლებრივი სიკეთის ხელყოფის ან კონკრეტული საფრთხის შექმნის დადგენა.

მიზნით დაფუძნებულ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტს წარმოადგენს ასევე ყაჩაღობა, სადაც ქართული სსკ-ის მიხედვით ქმედების შემადგენლობის განსახორციელებლად აუცილებელი არ არის სხვისი მოძრავი ნივთის დაუფლება და დანაშაული დამთავრებულია თავდასხმის მომენტში, განსხვავებით გერმანული სსკ-გან, სადაც ქურდობის მსგავსად ქმედების შემადგენლობის განხორციელება სხვისი მოძრავი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებას უკავშირდება. ქართული სსკ-ის მიხედვით, ქურდობას და ყაჩაღობას ერთმანეთისგან, დანაშაულის ჩადენის ხერხის გარდა, ნივთის დაუფლებაც განასხვავებს. თუმცა, ქურდობის დროს ნივთის დაუფლება უნდა იქნას განხილული ქმედების შემადგენლობით გათვალისწინებულ ქმედებად და არა შედეგად.

⁸¹ *Угрехелидзе, Миндия, Проблема неосторожной вины в уголовном праве, 1976, გვ. 102; უგრეხელიძე, მინდია, ბრალი საფრთხის დელიქტებში, 1982, გვ. 25.*

⁸² *უგრეხელიძე, მინდია, ბრალი საფრთხის დელიქტებში, 1982, გვ. 33-34.*

⁸³ *უგრეხელიძე, მინდია, ბრალი საფრთხის დელიქტებში, 1982, გვ. 19; Угрехелидзе, Миндия, Проблема неосторожной вины в уголовном праве, 1976, გვ. 101, 24-ე სქოლიო.*

⁸⁴ *Heinrich, Bernd., Strafrecht, AT, 3. Aufl., 2012, S. 62, Rn. 160; Krey, Volker/Esser, Robert, Deutsches Strafrecht, AT, 6. Aufl., 2016, S. 95, Rn. 220.*

⁸⁵ მიზნით დაფუძნებულ უმართლობაზე იხ. *გამყრელიძე, ოთარ, სისხლის სამართლის პრობლემები, II ტომი, 2013, გვ. 378.*

⁸⁶ *ჯიშკარიანი, ბაჩანა, კაზუსები სისხლის სამართლის ზოგად ნაწილში, 2015, გვ. 107.*

⁸⁷ *ლეკვეიშვილი, მზია/თოდუა, ნონა, წიგნი: ლეკვეიშვილი, მზია/მამულაშვილი, გორჩა/თოდუა, ნონა სისხლის სამართლის კერძო ნაწილი, წიგნი I, მეშვიდე გამოცემა, 2019, გვ. 471.*

⁸⁸ *Graul, Eva, Abstrakte Gefährdungsdelikte und Präsumtionen im Strafrecht, 1991, S. 133.*

მიზნით დაფუძნებულ დელიქტებზე საუბრის დროს ჩნდება კითხვა, ყველა მიზნით დაფუძნებული დელიქტი უშედეგო დელიქტია თუ შესაძლებელია მისი დაყოფა შედეგიან და შედეგგარეშე დელიქტებად? ერთ-ერთი განმარტების მიხედვით, მიზნით დაფუძნებული, შედეგზე ორიენტირებული დელიქტი (*kupiertes Erfolgsdelikt*) იმით ხასიათდება, რომ შედეგი არ არის ობიექტური შემადგენლობის ნიშანი და ობიექტური შემადგენლობის განსახორციელებლად საკმარისია მხოლოდ ქმედების განხორციელება.⁸⁹ აღნიშნული განმარტება იძლევა იმის თქმის შესაძლებლობას, რომ შედეგზე ორიენტირებული, გამიზნული დელიქტი შედეგგარეშე დელიქტის ნაირსახეობა ყოფილა, ვინაიდან შედეგიან დელიქტებში, შედეგგარეშე დელიქტებისგან განსხვავებით, ქმედების ობიექტური შემადგენლობის განსახორციელებლად არ არის საკმარისი მხოლოდ ქმედების განხორციელება და აუცილებელია განხორციელებულ ქმედებას შესაბამისი შედეგიც მოჰყვეს. თუ საქმის არსს ჩავუკვირდებით და გადავხედავთ სსკ-ის კერძო ნაწილში გათვალისწინებულ შემადგენლობებს, მივაღწეოთ, რომ მიზნით დაფუძნებული, შედეგზე ორიენტირებული დელიქტები შეიძლება ორ სახედ დაიყოს: შედეგიან და შედეგგარეშე დელიქტებად.⁹⁰ შედეგიან მიზნით დაფუძნებულ დელიქტად ქართული სსკ-ის მიხედვით შეიძლება განვიხილოთ წამების შემადგენლობა (144¹-ე მუხლი), სადაც საქმე ეხება მიზნით განსაზღვრულ ქმედებებს და ალტერნატიულ შედეგებს.

IX. დასკვნა

აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებთან დაკავშირებული საკითხების განხილვის შემდეგ დასკვნის სახით შეიძლება აღინიშნოს, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტი შედეგგარეშე დელიქტია, რომლის ობიექტური შემადგენლობის განსახორციელებლად საკმარისია ქმედების განხორციელება. მიუხედავად იმისა, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტი შედეგგარეშე დელიქტია, ცალკეულ შემ-

თხვევებში შესაძლებელია საუბარი აბსტრაქტულ საფრთხეზე, როგორც ერთგვარ შედეგზე, რომელიც შეიძლება გაიმიჯნოს ქმედებისგან. ეს განსაკუთრებით შეეხება ეკოლოგიურ (გარემოს დაცვის წესის წინააღმდეგ მიმართულ) და თანამედროვე მედიასაშუალებების მეშვეობით ჩადენილ დანაშაულებს. იქ, სადაც ქმედებისგან აბსტრაქტული საფრთხე დროით და სივრცით იმიჯნება, შესაძლებელი ხდება დანაშაულის ჩადენის ადგილის დადგენა არა მხოლოდ ქმედების, არამედ ასევე აბსტრაქტული საფრთხის შექმნის ადგილითაც, რაც არა თუ ეწინააღმდეგება, არამედ შესაბამისობაში მოდის სუყველგანობის პრინციპთანაც.

ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ეხება თუ არა საქმე აბსტრაქტულ საფრთხის დელიქტს, შეიძლება დადგინდეს როგორც ქმედების საკანონმდებლო შემადგენლობის აღწერილობით, ისე ნორმით დაცული სამართლებრივი სიკეთის და ნორმის მიზნის გათვალისწინებით (სისტემური და ტელეოლოგიური განმარტება). ზოგჯერ კანონმდებელი ქმედების შემადგენლობაში გარკვეულ შედეგზეც მიუთითებს, მაგრამ ამის მიუხედავად მაინც საქმე ეხება შედეგგარეშე დანაშაულს, ვინაიდან შედეგი შეიძლება წარმოადგენდეს ქმედების შემადგენლობის ალტერნატიულ (არააუცილებელ) ნიშანს ან ქმედების დასჯადობის ობიექტურ პირობას, რომლითაც ხდება მხოლოდ ქმედების საშიშროების მანიფესტირება.

მიუხედავად იმისა, რომ აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტი უშედეგო დელიქტებს მიეკუთვნება, დასაშვებია მისი განხორციელება როგორც პირდაპირი, ისე არაპირდაპირი განზრახვით. თუმცა, ეს არ ეხება ყველა აბსტრაქტულ საფრთხის დელიქტს. ცალკეულ შემთხვევებში, ზოგიერთი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტის არაპირდაპირი განზრახვით განხორციელება მართლაც, რთულად წარმოსადგენია, მაგრამ ამის მიუხედავად, მაინც არამართებულია არაპირდაპირი განზრახვის შესაძლებლობის გენერალური გამორიცხვა აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში. აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებში ასევე დასაშვებია გაუფრთხილებლობის ორივე სახე (თვითმედოვნება და დაუდევრობა), რაზეც მიუთითებს საქართველოს სსკ-ის კერძო ნაწილში ასახული ზოგიერთი აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტის შემადგენლობა (241-ე და 242-ე მუხლები). ეს ეხება

⁸⁹ *Heinrich, Bernd, Strafrecht, AT, 3. Aufl., 2012, S. 62, Rn. 160.*

⁹⁰ *უგრეხელიძე, მინდია, ბრალი საფრთხის დელიქტებში, 1982, გვ. 20.*

აბსტრაქტულ-კონკრეტულ საფრთხის დელიქტებს, რომლებიც აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტების ნაირსახეობას წარმოადგენს.

აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტებზე ქართული და გერმანული სისხლის სამართლის კოდექსის შედარების შედეგად მივედით დასკვნამდე ქართულ სსკ-ში ახალი ნორმების შემოტანასთან დაკავშირებით, რომლის ანალოგსაც ვხვდებით გერმანულ სსკ-ში და ცალკეულ შემთხვევებში იძლევა დასჯადობასთან დაკავშირებული პრობლემის გადაჭრის შესაძლებლობას: პირველი, ეს ეხება ისეთი სისხლისსამართლებრივი ნორმის კონსტრუირებას, რომლითაც დაკვალიფიცირდება იმ პირის ქმედება, რომელიც ჩხუბში მონაწილეობდა, როცა ჩხუბს მოსდევს მსხვერპლის ჯანმრთელობის დაზიანება ან სიცოცხლის მოსპობა, ხოლო შედეგთან მიზეზობრიობა ვერ დგინდება. მეორე საკანონმდებლო ნინადადება ეხება ისეთი ნორმის შემოტანას, რომლითაც შესაძლებელი იქნება სიმთვრალეში განხორციელებული იმ გაუფრთხილებლობითი ქმედების კვალიფიკაცია, რომელიც საფრთხეს უქმნის სამართლით დაცულ სიკეთეს.